
Art. 160. [Narażenie na niebezpieczeństwo]

- § 1. Kto naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 2. Jeżeli na sprawcy ciąży obowiązek opieki nad osobą narażoną na niebezpieczeństwo, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- § 4. Nie podlega karze za przestępstwo określone w § 1-3 sprawca, który dobrowolnie uchylił grożące niebezpieczeństwo.
- § 5. Ściganie przestępstwa określonego w § 3 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

I. Uwagi wstępne

Życie człowieka w jego aspekcie biologicznym oraz zdrowie, w znaczeniu prawidłowości procesów fizjologicznych i związanej z tym wydolności człowieka do wypełniania jego funkcji społecznych, przedstawiają najwyższą wartość w hierarchii dóbr prawnych, a wyrazem szczególnej, wzmożonej ich prawnokarnej ochrony są obowiązujące aktualnie regulacje prawne. Ochronę życia i zdrowia ludzkiego zapewniają liczne przepisy określające odpowiedzialność przede wszystkim za naruszenie tych dóbr, tj. spowodowanie negatywnych dla nich skutków, ze zróżnicowaniem granic odpowiedzialności w zależności (m.in.) od rozmiarów tych skutków, również w wypadkach nieumyślnego ich spowodowania, a dodatkowo przepisy określające odpowiedzialność już tylko za wywołanie zagrożenia dla tych dóbr (narażenie ich na niebezpieczeństwo), w pewnych przypadkach nawet za nieumyślne wywołanie takiego stanu. W zakresie tych dóbr ochrona prawnokarna występuje więc już na etapie „poprzedzającym” spowodowanie naruszenia tych dóbr, z pewnymi ograniczeniami dotyczącymi określenia rozmiarów potencjalnie grożących skutków i związanym z tym zróżnicowaniem granic tej odpowiedzialności.

II. Granice odpowiedzialności za indywidualne narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu

Granice odpowiedzialności karnej za indywidualne narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo śmierci albo doznania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu określone zostały w sposób najbardziej ogólny w typizującym podstawową odmianę tego przestępstwa art. 160 § 1 KK, z jego typem kwalifikowanym określonym w § 2 oraz typem nieumyślnym z § 3.

1. Zakres przedmiotowy

Czasownikowe znamię występkę określonego w art. 160 KK „naraża (...) na bezpośrednie niebezpieczeństwo” nie oznacza jakiegokolwiek konkretnej czynności, która „naraża człowieka na niebezpieczeństwo”, stanowi bowiem zbiorcze określenie dla wszystkich możliwych zachowań, które mogą takie zagrożenie wywołać, z wyłączeniem w zasadzie dwóch tylko sytuacji: gdy narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu wywołane zostało w wyniku udziału w bójce lub pobiciu, a także – gdy jest ono wynikiem niedopełnienia przez osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo i higienę pracy związanych z tym obowiązków, gdyż w wypadkach tych sprawca może ponieść odpowiedzialność za przestępstwa

określone w art. 158 § 1 lub art. 220 § 1 KK, gdyż „narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu” należy do znamion występku określonych w tych przepisach, które jako przepisy szczególne wyłączają zastosowanie art. 160 KK.

Na gruncie aktualnie obowiązującej regulacji zarówno w nauce, jak i orzecznictwie prezentowane jest stanowisko, że przestępstwo to w jego typie podstawowym może być popełnione wyłącznie przez „działanie”, wykluczyć zaś należy możliwość przypisania sprawy odpowiedzialności karnej w wypadku „zaniechania”, jakkolwiek w kwestii tej wyrażono też stanowisko odmienne, a mianowicie – że odpowiedzialność karna na podstawie tego przepisu zachodzi zarówno w wypadku działania, jak i zaniechania.

Żadnych wątpliwości natomiast nie budzi w tym zakresie określony w § 2 tego przepisu typ kwalifikowany tego występuku, którego znamiona mogą być zrealizowane zarówno przez „działanie”, jak i „zaniechanie”, co wynika wprost z treści tego przepisu, określającego odpowiedzialność sprawcy spełniającego szczególnie przesłanki, które zgodnie z art. 2 KK są podstawą tej odpowiedzialności w wypadku „zaniechania”.

Określona w art. 2 KK normatywna podstawa odpowiedzialności za zaniechanie dotyczy jednej tylko kategorii przestępstw – materialnych (skutkowych) i w wypadku uznania, że występki określony w art. 160 § 1 KK nie należy do tej kategorii, a takie stanowisko prezentowane jest w doktrynie, to wskazany powyżej problem w ogólnie nie istnieje, wobec jednak przeważającego w teorii i orzecznictwie poglądu o skutkowym charakterze tego przestępstwa kwestia ta jest w pełni aktualna.

Z uwagi na to, że niedopuszczalność przyjęcia możliwości popełnienia występuku określonego w art. 160 § 1 KK przez zaniechanie wynika wprost z art. 2 KK, który istotnie w sposób jednoznaczny i rygorystyczny określa warunki przypisania sprawcy odpowiedzialności karnej za czyn popełniony przez „zaniechanie” należałoby przyjąć, że na podstawie art. 160 § 1 KK odpowiada sprawca, który swoim działaniem naraził człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, nie można natomiast przypisać takiej odpowiedzialności sprawcy, który wywołał takie niebezpieczeństwo wskutek „zaniechania” tylko dlatego, że nie ciążył na nim „prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia” temu skutkowi. Interpretacja taka ogranicza w istotny sposób zakres odpowiedzialności za „narażenie życia albo zdrowia człowieka” i może budzić uzasadniony zarzut swoistej „niesprawiedliwości”, a mianowicie – że mimo wywołania przez sprawcę poprzez „zaniechanie” identycznego skutku jak przez „działanie” nie można przypisać mu odpowiedzialności karnej za „zaniechanie”.

Zauważyć w związku z tym należy, że dotycząca m.in. tej kwestii regulacja zawarta w art. 6 § 1 i 2 KK ma zdecydowanie mniej rygorystyczny charakter, bowiem według tego przepisu za czas i miejsce popełnienia czynu zabronionego, w zakresie odmiany polegającej na zaniechaniu, uważa się czas i miejsce, w których sprawca „zaniechał działania, do którego był zobowiązany”. Przepis ten, w porównaniu z art. 2 KK, nie określa zarówno kategorii przestępstw z zaniechania ani też źródła ciążącego na sprawcy obowiązku działania.

Odpowiedzialność karna na podstawie art. 160 KK zachodzi nie tylko w wypadku, gdy sprawca naraża na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu tylko jedną osobę, na co wskazywałaby wykładnia gramatyczna tego przepisu, lecz

również w wypadkach, gdy liczba osób narażonych na takie niebezpieczeństwo jest większa (kilka osób „sytuacyjnie oznaczonych”), jednak nie jest to liczba uzasadniająca uznanie jej za „wiele osób”.

Sytuacja, w której sprawca naraża na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie tylko „inną” osobę, lecz również siebie samego – dla bytu tego przestępstwa nie ma żadnego znaczenia.

Artykuł 160 § 1 KK ma zastosowanie w sytuacjach, w których sprawca zachowaniem swoim wywołał stan bezpośredniego niebezpieczeństwa. Zarówno w literaturze, jak i orzecznictwie prezentowane jest w tej kwestii całkowicie słuszne stanowisko, że: „z przepisu nie wynika, aby miał on zastosowanie tylko wówczas, gdy pokrzywdzonemu nie groziło początkowo żadne niebezpieczeństwo, by musiał on w chwili czynu znajdować się w stanie zagrożenia »zerowego«, odpowiedź przecząca premiowałaby zresztą w sposób społecznie niebezpieczny zachowania polegające w szczególności na zaniechaniu w stosunku do osób potrzebujących pomocy (zwłaszcza osób chorych i bezradnych). Dlatego także zwiększenie stanu zagrożenia i stworzenie częściowo choćby nowego stanu zagrożenia podpadać może również pod działanie omawianego przepisu”, a także – że „warunkiem przestępstwa z art. 160 § 1 KK jest przeniesienie przez sprawcę człowieka ze stanu bezpiecznego dla jego życia lub zdrowia w stan narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, względnie przeniesienie człowieka z jednego stanu niebezpiecznego w stan bardziej niebezpieczny”.

Na byt konkretnego niebezpieczeństwa składa się nie tylko teoretyczna możliwość powstania negatywnego skutku, lecz także taki układ sytuacyjny, w którym istnieją już realne warunki do spowodowania tego skutku.

Według utrwalonego w orzecznictwie stanowiska Sądu Najwyższego - sprowadzenie niebezpieczeństwa w ogóle polega na wywołaniu takiej sytuacji, w której określonego dobru (życiu, zdrowiu, mieniu) znajdującemu się w stanie względnego bezpieczeństwa grozi efektywna szkoda, co można stwierdzić na podstawie doświadczenia życiowego i obserwacji podobnych zjawisk w typowym ich przebiegu.

Niebezpieczeństwo nie może być abstrakcyjne, lecz aktualnie istniejące i konkretne, to jest przejawiające się w takim układzie zjawisk w świecie zewnętrznym, że występuje wprost jako realne prawdopodobieństwo. Nie oznacza to jednak, aby bez przedsięwzięcia natychmiastowych środków zaradczych sama katastrofa musiała nieuchronnie nastąpić.

Realny charakter „niebezpieczeństwa”, jako szczególnej, bo tylko możliwej, ale równocześnie niepewnej dynamicznej sytuacji, ustalić można w związku z tym poprzez określenie prawdopodobieństwa jej wystąpienia w konkretnym wypadku, na podstawie ustalonych okoliczności zdarzenia. W znaczeniu potocznym prawdopodobieństwo jest pojęciem określającym oczekiwania co do rezultatu danego zdarzenia, którego wynik nie jest znany, niezależnie od tego, czy jest ono w jakimś sensie zdeterminowane, czy też nie, ani też od tego, czy miało miejsce w przeszłości, czy dopiero się wydarzy.

Warunkiem odpowiedzialności za narażenie człowieka na utratę życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu jest wyłącznie „bezpośredni” charakter tego zagrożenia. W języku

potocznym przymiotnik „bezpośredni” rozumiany jest pod względem znaczeniowym jako „nie mający ogniw pośrednich, dotyczący kogoś lub czegoś wprost”, „znajdujący się bardzo blisko, niczym nie przedzielony”, a w stosunkach przestrzennych – jako „w chwili następującej po czymś lub poprzedzającej coś, krótko przed kimś lub po kimś, zaraz, natychmiast” i w zasadzie podobnie rozumiane jest w nauce prawa karnego i orzecznictwie.

Nie jest konieczne, aby niebezpieczeństwo istniało już w chwili działania, wystarcza, aby sprawca przewidywał, że niebezpieczeństwo bezpośrednio grożące życiu człowieka nadejdzie.

Sąd Najwyższy nie dopatrywał się cech „narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu”, oceniając stan faktyczny, w którym znajdujący się w stanie nietrzeźwości sprawca kierował w stronę człowieka (względnie ludzi) załadowaną i odbezpieczoną broń palną, gdyż „z takiego zachowania sprawcy, bez dalszej z jego strony akcji, polegającej na oddaniu strzału z tej broni (np. w wyniku nieostrożnego manipulowania nią), nie może nastąpić skutek w postaci śmierci albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu”, a więc – że zachowanie takie „nie wyczerpuje jeszcze znamion czynu określonego w art. 160 § 1 KK (z 1969 r.)”. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie, w której zarzucono sprawcy narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu osób jadących pociągiem poprzez otwarcie drzwi tego pociągu podczas jazdy, stwierdzając, że „bezpośrednie niebezpieczeństwo” zachodziłoby w wypadku, gdyby pokrzywdzeni (tj. osoby narażone) stali bezpośrednio przy progu tych drzwi, wówczas bowiem utrata równowagi wskutek np. gwałtownego szarpnięcia pociągu lub nawet pędu powietrza mogło dojść do utraty równowagi i w konsekwencji – wypadnięcia z wagonu, w wypadku natomiast tej sprawy sytuacja taka nie miała miejsca, gdyż pokrzywdzeni znajdowali się w pewnej odległości od tych drzwi.

Przy dokonywaniu oceny sytuacji „bezpośrednio zagrażającej życiu lub zdrowiu człowieka” należy w każdym przypadku ustalić dodatkowo przyczynę, która sprawiła, że mimo istnienia takiego stanu nie doszło do spowodowania dalej idącego negatywnego skutku w postaci śmierci człowieka albo doznania przez niego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Ustawa określa wprost jedną tylko z takich przyczyn, a mianowicie – „dobrowolne uchylenie przez sprawcę grożącego niebezpieczeństwa”, co zresztą ma istotne znaczenie dla jego odpowiedzialności, zgodnie bowiem z art. 160 § 4 KK zachowanie takie wyłącza karalność sprawcy.

Wobec braku ustawowego określenia innych przyczyn braku skutku w postaci naruszenia dóbr w postaci życia lub zdrowia ludzkiego przy istniejącym bezpośrednim niebezpieczeństwie ich spowodowania można je wskazać już tylko na podstawie zarówno teoretycznie, jaki i praktycznie możliwych sytuacji w poszczególnych stanach faktycznych, a więc np. uchylenie grożącego niebezpieczeństwa wprawdzie przez samego sprawcę, jednak z wyłączeniem jego „dobrowolności”, uchylenie takiego zagrożenia przez osobę narażoną lub inną osobę, a także w wyniku zaistnienia czynników o charakterze obiektywnym, niezależnych od sprawcy.

Przyczyny te mogą być zatem bardzo różne, w zależności od konkretnego stanu faktycznego i niemożliwe jest w związku z tym nawet najbardziej ogólne ich „skatalogowanie”, jednak w każdym wypadku rozpoznawania sprawy o czyn określony w art. 160 KK bezwzględnie konieczne jest ustalenie takiej przyczyny.

---

2. Podmiotowość narażenia

Odpowiedzialność karna za narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu zachodzi w wypadkach zarówno umyślnej (art. 160 § 1 i 2 KK), jak i nieumyślnej (§ 3) realizacji znamion stypizowanego w tym przepisie występku, tj. zarówno wtedy, gdy sprawca chce taką sytuację wywołać albo przewidując możliwość jej wywołania, na to godzi się, jak i w wypadkach, gdy bez takiego zamiaru naraża jednak człowieka na takie niebezpieczeństwo na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w takich okolicznościach, mimo że możliwość taką przewidywał albo mógł przewidzieć (art. 9 § 1 i 2 KK). W wypadku umyślności świadomość sprawcy obejmuje przynajmniej możliwość narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i chce on tego albo przewidując możliwość narażenia człowieka na takie skutki, godzi się na to, w wypadku natomiast nieumyślności sprawca nie ma wprawdzie zamiaru wywołania takiego skutku, naraża jednak człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w wyniku niezachowania wymaganej w danych okolicznościach ostrożności, zarówno w sytuacji, gdy możliwość taką przewidywał, jak i wtedy, gdy jej wprawdzie nie przewidywał mógł ją jednak, obiektywnie biorąc, przewidzieć.

Nieumyślne odmiany występku narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, określone w art. 160 § 3 KK, należą, zgodnie z § 5 tego przepisu, do kategorii przestępstw bezwzględnie wnioskowych, co oznacza, że brak pochodzącego od osoby uprawnionej wymaganego wniosku o ściganie sprawcy stanowi negatywną przesłankę procesową.

Artykuł 160 KK stanowi podstawę kwalifikacji prawnej czynu polegającego na wywołaniu sytuacji bezpośrednio zagrażającej człowiekowi utratą życia albo ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu, gdy do zaistnienia tych skutków jednak nie doszło, z różnych powodów. Przepis ten ma jednak zastosowanie również w pewnych wypadkach, gdy w wyniku rozwoju takiej sytuacji doszło do spowodowania takich skutków. W wypadkach, gdy w zakresie zarówno narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, jak i spowodowania tych skutków sprawcy można przypisać umyślność – zgodnie z regułą konsumpcji czyn kwalifikuje się na podstawie przepisu, do którego znamion należy spowodowanie takiego skutku, tj. art. 148 lub art. 156 § 1 KK, z pominięciem w kwalifikacji prawnej art. 160 KK, gdyż umyślne spowodowanie śmierci człowieka „pochłania” wcześniejsze umyślne narażenie go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (skutek dalej idący konsumuje skutek bliżej idący), a dotyczy to również sytuacji, gdy w zakresie zarówno „narażenia”, jak i „spowodowania” negatywnego skutku sprawcy można przypisać nieumyślność.

Kumulatywny zbieg przepisu określającego umyślny typ przestępstwa narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i przepisu penalizującego (również umyślne) spowodowanie negatywnego dla zdrowia skutku jest jednak możliwy w pewnej szczególnej sytuacji, w zakresie omawianego tu zagadnienia w orzecznictwie prezentowany jest bowiem pogląd, że mimo identycznej formy winy w zakresie narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i jednoczesnego spowodowania skutku w postaci naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia na czas dłuższy niż 7 dni przy kwalifikacji takiego czynu powoływać należy pozostające w kumulatywnym zbiegu przepisy art. 160 § 1–2 i art. 157 § 1 KK, ze względu na

różnicę zakresu prawnokarnej ochrony realizowanej przez te przepisy, bowiem pierwszy z tych przepisów chroni nie tylko zdrowie, jak art. 157 § 1 KK, lecz również życie. Uznać należy, że dotyczy to w równym stopniu sytuacji, gdy sprawcy można przypisać nieumyślność zarówno w zakresie narażenia, jak i spowodowania takiego skutku.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, kumulatywny zbieg przepisów określających ww. odmiany przestępstw zachodzi natomiast w sytuacjach „krzyżowania się” form zawinienia, w przypadkach umyślnego narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 160 § 1–2 KK) z jednoczesnym nieumyślnym spowodowania takich skutków (art. 155 lub art. 156 § 2 KK).

III. Kwalifikowane narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu

Artykuł 160 § 2 KK określa kwalifikowany typ indywidualnego przestępstwa narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, gdy czynu takiego dopuszcza się sprawca, na którym ciąży obowiązek opieki nad osobą narażoną. W wypadku tej odmiany przestępstwa nie ma wprawdzie już żadnych wątpliwości, że czyn ten może być popełniony zarówno przez działanie, jak i zaniechanie sprawcy, jest on bowiem gwarantem zapobiegnięcia negatywnego dla życia lub zdrowia innego człowieka skutku, występują jednak pewne różnice poglądów w kwestii źródeł tego ciężącego na sprawcy obowiązku, zarówno odnośnie do samego określenia tego źródła, jak i zakresu osób objętych tym obowiązkiem.

Podstawowym i budzącym najmniej wątpliwości źródłem takiego obowiązku jest norma prawna, zarówno zawarta w ustawie, jak i aktach prawnych niższego rzędu.

Źródłem określonego w art. 160 § 2 KK ciężącego na sprawcy obowiązku opieki nad osobą narażoną na niebezpieczeństwo jest dobrowolne przyjęcie na siebie funkcji gwaranta w następstwie zawartej umowy, na mocy której sprawca zobowiązuje się sprawować pieczę nad inną osobą, przy czym umowa taka nie musi przybierać sformalizowanej postaci umowy cywilnoprawnej, a także na mocy orzeczenia sądowego, np. kształtującego stosunek przysposobienia (art. 114 § 1, art. 117 § 1, art. 121 § 1 i 3 KRO i in.), ustalającego ojcostwo połączone z powierzeniem ojcu władzy rodzicielskiej nad dzieckiem (art. 84 § 2 i art. 93 § 2 KRO), ustanawiającego opiekę prawną nad małoletnim (art. 145, 146 i art. 155 § 1 KRO), ustanawiającego opiekę nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną (art. 175 KRO). Pełnienie funkcji gwaranta może mieć charakter długotrwały, gdy okres ten określono w umowie, ale też charakter doraźny, gdy sprawca dobrowolnie przyjmuje na siebie obowiązek opieki na inną osobą na krótki czas.

Największe kontrowersje w zakresie określenia źródła obowiązków ciężących na gwarancie budzi stanowisko, że podstawą taką może być „uprzednie działanie sprawcy stwarzające zagrożenie dla dobra prawnego”, a wywodzone jest ono z art. 439 KC, według którego osoba, która swoim zachowaniem sprowadza bezpośrednie zagrożenie dla dobra prawnego, zobowiązana jest do przedsięwzięcia działań niezbędnych do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa. Stanowisko to budzi w literaturze liczne zastrzeżenia z różnych względów, m.in. z uwagi na to, że odwołanie się do art. 439 KC wskazuje na to, że źródłem tego obowiązku jest w istocie przepis ustawy, a także – że przyjęcie, iż wywołanie przez sprawcę sytuacji niebezpiecznej dla życia lub zdrowia człowieka rodziłoby w każdym wypadku obowiązek przeszkodzenia przez sprawcę dalszemu rozwojowi sytuacji niebezpiecznej, tj. spowodowania śmierci człowieka lub ciężkiego uszczerbku na jego zdrowiu, prowadziłoby w istocie do zbiegu odpowiedzialności za narażenie człowieka na

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy
w Rodzinie „Niebieska Linia” na zlecenie Państwowej
Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
801 12-00-02 (płatny pierwszy impuls)

---

bezpośrednie niebezpieczeństwo spowodowania takich skutków i za nieudzielenie pomocy człowiekowi znajdującemu się w takiej sytuacji (art. 160 i 162 KK).

Zakres obowiązków ciążących na gwarancie (art. 160 § 2 KK) musi być definiowany w odniesieniu do tego momentu czasowego, w którym on działa, na podstawie wtedy dostępnych mu informacji o okolicznościach stanu faktycznego. W odniesieniu do tego momentu formułowane powinny być wnioski co do zakresu realizacji tych obowiązków i niebezpieczeństwa, które mogą wynikać z ich zaniechania. Jest oczywiste, że ciążący na gwarancie obowiązek nie obejmuje czynności niemożliwych do wykonania.

Źródło: Komentarz do wybranych przepisów kodeksu karnego, red. prof. dr hab. Jarosław Warylewski, Rok wydania: 2012, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 1